

Tanulmány a hibás kemencék javítási lehetőségeiről.

- **A kemenceépítés jellemző hibái**
- **Hibák megszüntetésének lehetőségei**

Az alábbiakban leírtak többnyire maradandó, nem javítható hibák, ha így épülnek meg, velük kell élnünk! A javítás lehetősége az újraépítés. De ha újat építünk, ahhoz gondos előkészítés szükséges. Ehhez szeretnék tanácsokat adni a hibák feltárásával, a megoldásokkal és gondolatébresztéssel.

1. Nem megfelelő helyre telepítik:

- nem keresik meg azt a telepítésre alkalmas helyszínt a kertben vagy udvarban. Erre legmegfelelőbb a természetes szélcsatorna. A szélcsatornában elhelyezett építmény kiszámítható a füst haladását illetően. Egyrészt nem forog az udvarban, kertben a füst, másrészt a lakóépületünket is és a szomszéd lakóházát és udvarát is elkerüli.
- Uralkodik a környezetében, nem olvad bele az udvarba, kertbe. A kert látványának szempontjából rossz helyre épül meg, „leárnyékolja”, eltakarja a saját kertünk látványát. A kerti építményekhez képest túl nagy, vagy túl kicsi. A használati funkcióknak megfelelő méretezéssel készülő építmény a méretezési szempontok miatt is emberléptékű legyen, mert emberek használják. A kialakult tömegüket a jól szervezett funkciókkal tehetjük ideálissá.
- Nincs kapcsolata a vendéglátás, pihenés helyszínével. Sütés-főzés a kertben veszélyes üzem. Tűz és parázskezelés, forró ételek mozgatása, folyamatok folyamatos figyelése. Ezek problémamentes megvalósításához időnként segítséget kell igénybe venni. Erre akkor van lehetőség, ha a környezetben tartózkodók, családtagok vagy vendégek, 5 m-en belül bármikor rendelkezésre állhatnak, a segítségkérést észreveszik.

2. Rossz az alapozás.

- Nem volt körültekintő a helyszín kiválasztása talajmechanika szempontjából. Töltésre építették, amely nem volt megfelelően tömörítve, vagy az alapok alátámasztása a fagyhatárt nem érte el. Az alapozás megsüllyed, vele együtt az épület is.
- A pilléralapokra készített lemezalapozásnál a talajjavító kavicsagyazat nem készült megfelelő vastagságban, így a jéglencsék megemelik az egész alapot, rosszabb esetben egyenlőtlenül emelkedik meg és az alap eltörik.

3. Problémák vannak a szigetelésekkel.

- A vízszigetelés nem megfelelő anyagból vagy rossz technológiával készült, vagy kimaradt. Ennek következményeként az alapról „felázik” a kemence lábazata és kifagy. És a nedvesség tovább megy: a hajszálcsövekben feláramló nedvesség eléri a hőakkút és tönkreteszi hőtárolást is. A hőakkú anyaga kő vagy üveg, ez nem fagy szét, de a víz pára formájában jelen van és leköti a hőt. Sőt a tűztér felfűtésekor fokozott pára képződés miatt a tűztalajt is károsítja. A felfűtés eredménye így kiszámíthatatlan lesz.
- A hőtároláshoz megfelelő vastagságú hőakkú szükséges. Ennek vastagságának a tűztér falazatainak vastagságával kell szinkronba lenni. 12 cm falazatvastagság esetén a hőakkúnak legalább 30 cm vastagnak kell lennie. Anyaga a mészkő és tufák kivételével az osztályozott kavics, a bazalt és a tört üveg lehet. A hőakkúnak nem szükséges hőszigetelés, ha a körben lévő falazott szerkezetek vastagsága legalább 25 cm.
- A tűztérnek nincs vagy rossz a hőszigetelése.
A tűztér szigetelésére nem megfelelő minőségű vagy mennyiségű hőszigetelő anyagot építenek be. A beépített szigetelésre nem használható üveggyapot. Megfelelő a kőzetgyapot vagy a kerámiaszigetelő paplan legalább 5 cm vastagságban.

- A kemencének nincs megoldva megfelelően az időjárás elleni védelme.
A kemence a tetőn vagy a kéményen keresztül beázik

4. Szerkezetek kialakításából is sok hiba adódhat:

- A tűztér alaprajza téglalap vagy négyzet, arányai rosszak
- A tűztér palástja nem alkalmas az egyenletes hőszigetelésre, mert magas
- A felfűtés után megmaradó parázs és pernye biztonságos kezelése nincs megoldva
Nem építik ki, vagy rosszul alakítják ki a parázsaknát
- A tűztér levegőadagolása és füstelvezetése hibás
- A levegőadagolást a dupla ajtós megoldás esetén a külső ajtóval oldják meg és a tévét nem használják.
- Még rosszabb megoldás, ha a hamuzó ajtóval rostélyon keresztül adagolják a levegőt.
- A füstelvezetés közvetlenül a kéménybe történik, nincs huzatszabályozási lehetőség.
Legjobb a csúszó elzárós szerkezet, amivel szűkíteni is és elzárni is lehet

5. Használatkor jelentkező hibák:

- Ha füstöl a kemence: nincs kiképezve füstcsapda sem oldalt, és az ajtó fölött se, vagy nyitott ajtóval, huzatszabályozás nélkül használják. A kéménykürtő mérete vagy a kéménymagasság nem megfelelő. 25 x 25 cm-es kürtővel és 150 cm kéménymagassággal már működik.
- Ha nem lehet felfűteni: rosszul van kialakítva a füstelvezetés, kéményen távozik a hő, mert nem alakították ki a megfelelő magasságú hőcsapdát. A kemence egyes részei nem áramlik a láng, így az süket marad. Az ajtó széles, ezért az áramló láng a kémény irányába elszökik és a hőt nem adja le a palásznak.
- Ha gyorsan kihűl: kevés hőt tároltak el a falakban és a hőakkuban. A mérettől függő famennységet kell elégetni 2 óra alatt, mert a hő terjedése az anyagban idő függvénye.
Normál falazótégla hőtartása 20 óra, samott tégláé 30 óra- 280 – 50 C fok között.

A fenti hibák megkeseríthetik a kerti gasztro-igényekkel kapcsolatos elvárásainkat, azon túl, hogy nem áll rendelkezésünkre az a lehetőség, amelyre alapozzuk a társas együttlétek kulináris élményeit.

Önöknek, akik hozzám hasonlóan az ősi étkezéskultúra jelképeinek, a kemencék kedvelőinek táborába tartoznak, honorálhassam a kreatív, közös együttgondolkodásunkat.

Kérem, a fentiekén túl fogadjanak el tőlem, további ingyenes, de használható segédletet is, **Az „Ideális kerti konyha” építésének segédlete.** témában, amelyet hét egymást követő hírlevélben, e-mailben juttatunk el Önökhöz.

Ha kérdésük van, keressenek személyesen, telefonon vagy e-mailben.

Pap Lajos István
Dél-Balaton Kemencés Udvar Balatonendréd,
Tel: +3630/377-5960; E-mail: paplajos@vidanetmail.hu